

BEVEZETŐ

Magyarországon 1870 óta tízévenkénti rendszerességgel hajtanak végre népszámlálást. Az 1800-as évek végén és az 1900-as évek első felében az előző népszámlálásból megfelelő mennyiségű és minőségű információ állt rendelkezésre a társadalmi és gazdasági folyamatok változásainak értékeléséhez és a tervezéshez. A 20. század második felére e folyamatok felgyorsulása miatt a népszámlálási információk avulási ideje jelentősen lerövidült. Az adatigényekhez igazodva egyes országok rövidebb népszámlálási ciklusok mellett döntöttek, mások a két népszámlálás közötti időszakban végrehajtott, a népesség és a lakásállomány egy részére kiterjedő kis népszámlálást, mikrocenzust végeztek.

Magyarország az 1960. évi népszámlálás óta ezt a gyakorlatot folytatja. A legutóbbi, sorrendben ötödik ilyen jellegű adatfelvételre – a 2004. évi CXVI. törvény alapján – 2005. április 1-jei eszmei időponttal került sor, az adatfelvétel a népesség és a lakásállomány véletlenszerűen kiválasztott 2 százalékára terjedt ki. A mikrocenzus címeinek kiválasztásakor fontos szempont volt olyan területi lefedettség biztosítása, amely az országos összesítéseken túl az adatok különböző szakmai aggregáltsági szintjén is lehetőséget nyújt területenkénti (régiók vagy megyék), településtípus (városok, községek), valamint országgyűlési egyéni választókerületek szerinti népszámlálási jellegű adatok, mutatók összeállítására.

A mikrocenzus eredményeit a Központi Statisztikai Hivatal kiadványsorozatban teszi közzé. A kötetek szerkezete, tartalma egyrészt több évtizedes, esetenként közel másfél évszázados hagyományokat követ, másrészt igyekszik megfelelni napjaink új információigényeinek, tartalmi és formai követelményeinek, ideértve az egyidejű internetes megjelenítést is.

A jelen kiadvány a népesség befejezett iskolai végzettségére, valamint iskolába járására vonatkozó országos adatokat tartalmazza. A végzettség jellege szerint részletezve, kombinációs táblázatok segítségével mutatja be a közép- és felsőfokú végzettségűek legfontosabb demográfiai és foglalkozási adatait. Néhány információ erejéig külön kiemeli a posztgraduális végzettségűek jellemzőit.

A kiadvány a rövid szöveges elemzésen túlmenően négy fő részre tagolódik. Az „Összefoglaló adatok” című fejezet több évtizedre visszamenőleg ad módot a népesség legmagasabb befejezett iskolai végzettségének korcsoportonkénti és családi állapot szerinti, nők esetében termékenység szerinti vizsgálatára, valamint a különböző jellegű közép- és felsőfokú végzettségűek jellemzőinek időbeli egybevetésére.

A „Részletes adatok” című részben a 15 éves és idősebb népesség, illetve a foglalkoztatottak legmagasabb iskolai végzettségének jellegét és szintjét bemutató, valamint a végzettség jellegét és szakirányát a főbb demográfiai, gazdasági aktivitási, foglalkozási ismérvekkel kombináló táblák találhatók.

A „Területi adatok” a fontosabb iskolázottsági jellemzőket régiók szerint csoportosítva tartalmazzák, továbbá az egyes régiókkal kapcsolatos információk településtípus szerinti bontásban is megjelennek.

A „Függelék” című rész az Oktatás Nemzetközi Szabványosztályozása (ISCED) szerint mutatja be a különböző végzettségek jelleg szerinti csoportosítását tartalmazó táblákat.

Az adatok értelmezését a használt fontosabb fogalmak magyarázatát tartalmazó fejezet segíti.

Budapest, 2006. december